

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ
ДОРΟΣЛИХ НАПН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ВИЩА НАРОДНА ШКОЛА БЕБЛІНГЕН-СИНДЕЛЬФІНГЕН, НІМЕЧЧИНА
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ, БІДГОЩ, ПОЛЬЩА
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ПОЛЬЩА
УНІВЕРСИТЕТ ЕВОРА, ПОРТУГАЛІЯ
ЛАНЬЧЖОУСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, КНР
УНІВЕРСИТЕТ ТУРАН-АСТАНА РЕСПУБЛІКА КАЗАХСТАН
ПОЛТАВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКО
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

ІV МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ
ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»
(Посвідчення УкрІНТЕІ № 649 від 26.10.2017 р.)**

Кременчук, Україна

19–20 квітня 2018 р.

УДК 159.9
П 86

Друкується за рішенням Вченої ради Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (протокол № 6 від 03.04.2018 р.). Збірник публікує матеріали, що містять наукові дослідження з педагогічної, психологічної, політологічної та історичної проблематики.

П 86 IV Міжнародна конференція «Психолого-педагогічні та соціальні проблеми сучасного суспільства». Матеріали конференції – Кременчук: КрНУ, 2018. – 152 с.

© Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2018

ISSN 2226-6585

Адреса редакції: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, кафедра психології, педагогіки та філософії, вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600. Контактний телефон: (05366) 2-01-52 – Анна Лебединська Факс: (05366) 3-60-00; E-mail: **kafppf@ukr.net**

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова

НИКИФОРОВ Володимир Валентинович – перший проректор Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, д. б. н., проф. (м. Кременчук).

Заступник голови:

ПОЯСОК Тамара Борисівна – декан факультету права, гуманітарних і суспільних наук КрНУ, д. пед. н., проф. (м. Кременчук);

Члени програмного комітету:

ЗАВАЦЬКА Наталія Євгеніївна – завідувач кафедри соціальної та практичної психології Східноукраїнського національного університету імені В. Даля, д. психол. н., проф. (м. Северодонецьк);

ЗЕЛЕНСЬКА Людмила Дмитрівна – професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, д. пед. н., проф. (м. Харків);

МЕРЗЛЯКОВА Олена Леонідівна – к. психол. н., доц. кафедри методики мов та літератури Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (м. Київ);

ПОМИТКІН Едуард Олександрович – д. психол. н., проф., завідувач відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України (м. Київ);

ПРОШКІН Володимир Вадимович – д. пед. н., професор кафедри інформаційних технологій і математичних дисциплін Київського університету імені Бориса Грінченка (м. Київ);

ЯЛАНСЬКА Світлана Павлівна – завідувач кафедри загальної, вікової та практичної психології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, д. психол. н., проф. (м. Полтава).

БРУНО Валверде Кота – професор бізнес школи Католика Порто, Португалія, член Наукової поради Вищого інституту Управління Банківською справою. (м. Лісабон, Португалія)

Секретар програмного комітету:

ФЕДОРЕНКО Світлана Анатоліївна – заступник завідувача кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ, к. і. н., доц. (м. Кременчук).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова

БІЛОУС Руслана Миколаївна – завідувач кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ, к. психол. н., доц. (м. Кременчук).

Заступник голови

ГЕРАСИМЕНКО Лариса Віталіївна – професор кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ, д. пед. н., доц. (м. Кременчук).

Члени організаційного комітету:

БЕСПАРТОЧНА Олена Іванівна – доц. кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ, к. пед. н., доц. (м. Кременчук).

МОСКАЛИК Геннадій Федорович – професор кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ, д. ф. н., доц., директор Департаменту освіти виконкому Кременчуцької міської ради (м. Кременчук).

ЛЕБЕДИНСЬКА Ганна Олександрівна – доцент кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ, к. політ. н., доц. (м. Кременчук);

ЛІТВІНОВА Ольга Володимирівна – доцент кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ, к. психол. н., доц. (м. Кременчук);

ТКАЧ Тамара Володимирівна – завідувач кафедри психології Київського інституту бізнесу і технологій, д. психол. н., проф. (м. Київ)

Секретар організаційного комітету:

КУЗНЕЦОВА Інна Анатоліївна – ст. викладач кафедри психології, педагогіки та філософії КрН (м. Кременчук).

Відповідальний за випуск – Лебединська Г. О.

<i>Мурчкова М. М.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІТ – ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	36
<i>Ніколаєнко В. А., Земба Беата Анна</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	38
<i>Пелешенко О. В., Меріуц Т. Ю.</i> САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ОСВІТИ	40
<i>Поясок Т. Б., Олексієнко Л. А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ АВСТРІЇ	42
<i>Поясок Т. Б., Попенко Н. В.</i> АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	44
<i>Прилипко В. М.</i> ПРАВОВА КУЛЬТУРА ФАХІВЦЯ У КОНТЕКСТІ ЗАВДАНЬ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	48
<i>Прошкін В. В., Глашак О. М., Мазур Н. П.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ХМАРО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	50
<i>Солошич І. О.</i> РОЗВИТОК НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯК КРИТЕРІЙ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ЕКОЛОГІВ	53
<i>Хомяк О. В.</i> КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ УПРАВЛІНСЬКИХ ДИСЦИПЛІН	54
<i>Філіпов Є. В.</i> СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	58
<i>Черкун Л. О., Сошенко С. М.</i> СТРУКТУРА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	60
СЕКЦІЯ № 2 ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ В СИТУАЦІЯХ ЖИТТЄВИХ ЗМІН	
<i>Атаманчук Н. М.</i> ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА НА ПОЧАТКОВИХ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	64
<i>Болтівець С. І.</i> АПАРАТУРНА ПСИХОДІАГНОСТИКА ІНДИКАТОРІВ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я І ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЛЮДИНИ	66

Прошкін В. В., д. пед. н., проф.

Глашак О. М., к. пед. н., доц.

Мазур Н. П., к. пед. н., доц.

Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ)

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ХМАРО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. Динаміка змін процесів у освітньому просторі вищої школи в Україні обумовлює дослідження проблеми науково-дослідної роботи (НДР) студентів на всіх етапах здобуття професійної освіти. Особливо нагальним є пошук форм і методів НДР, які реалізуються засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Доволі часто в процесі професійної підготовки студенти лише пасивно використовують наявні технічні й пошукові можливості інформаційних ресурсів – завантажують уже готові проекти, курсові, реферати з мережі Інтернет без якісного аналізу їх вмісту. Наразі, стрімкий розвиток у галузі ІКТ змушує викладачів переглядати питання організації інформаційного забезпечення науково-дослідної роботи.

Основний зміст. Вибір сучасних засобів, які базуються на хмарно орієнтованих технологіях і застосовуються в процесі науково-дослідної діяльності, залежить від низки чинників:

- 1) поставленого завдання на відповідному етапі НДР;
- 2) доступності у застосуванні даного засобу;
- 3) форм і методів організації НДР.

Перейдемо до обґрунтування методів НДР, які ми використовуємо. Під методами (від грец. μέθοδος – шлях крізь) ми розуміємо сукупність способів, засобів і прийомів наукового пізнання, що дозволяють досягати поставленої мети та завдань науково-дослідницької діяльності й освітнього процесу. Використання методів НДР обумовлюється світоглядною позицією викладачів і студентів, їхніми поглядами на сутність предмета дослідження, орієнтацією на застосування різних форм НДР. Виділимо такі методи: когнітивні, креативні та організаційно-діяльнісні.

Почнемо з когнітивних методів НДР, які спрямовані на пізнання явищ і процесів, що досліджуються, сприяють створенню нових знань освітнього або наукового характеру, які можуть мати креативний характер. У роботі ми розглядаємо найбільш значущі методи: сутнісного бачення; евристичних питань і спостережень; порівняння; фактів; конструювання правил, теорії та гіпотез та ін., специфіка яких пов'язана зі знанієвими процесами.

На нашу думку, застосування хмаро орієнтованих ресурсів найбільш сприятимуть проведенню аналізу та дослідженню наукової проблеми, реалізації когнітивних методів НДР таких як: спостереження, порівняння фактів.

Відповідно під хмаро орієнтованими електронними освітніми ресурсами будемо розуміти вид електронних освітніх ресурсів, що використовуються за хмарною моделлю доступу, а саме – навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, які розроблені в електронній формі, відтворюються за допомогою відповідних електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації освітнього процесу [1].

Кожна хмарна інфраструктура побудована на одній із чотирьох основних моделей обслуговування: Saas, PaaS, IaaS, DaaS. SaaS – програмне забезпечення як послуга, яке надає можливість споживачеві використовувати застосунки провайдера. PaaS – платформа як послуга, яка надається через Інтернет і включає в себе операційну систему, бази даних, прикладне програмне забезпечення. IaaS – інфраструктура як послуга з можливістю оренди апаратних ресурсів – серверів, пристроїв зберігання даних, мережевого обладнання. DaaS – допоміжна модель, орієнтована на використання хмарних сховищ для колективного доступу до масивів даних, що застосовуються в роботі з електронними освітніми ресурсами. З точки зору С. Литвиної [2], хмаро орієнтовані ресурси для навчальних закладів мають суттєві

переваги, це: недорогі комп'ютери для користувачів; збільшена продуктивність діяльності користувача комп'ютерів; зменшення витрат і збільшення ефективності ІТ інфраструктури; менше проблем з обслуговуванням; менше витрат на закупівлю програмного забезпечення; постійне оновлення програм; збільшення доступних обчислювальних потужностей; необмежений обсяг зберігання даних; сумісність з більшістю операційних систем; покращена сумісність форматів документів; простота спільної роботи групи користувачів; доступ до документів будь-де і будь-коли; завжди сама остання версія сервісів; доступність з різних пристроїв; екологізація й економне витрачання ресурсів природи; стійкість даних до втрати чи крадіжки обладнання.

Перейдемо до обґрунтування креативних методів НДР, що забезпечують можливість отримання студентами суб'єктивно нових для них знань наукового або освітнього характеру, формування професійної креативності в процесі дослідницької діяльності. До зазначених методів ми відносимо наступні: образної картини; «Мозковий штурм»; гіперболізації та аглютинації.

Засобами, які сприятимуть пошуку шляхів вирішення поставлених наукових завдань, конструювання правил та гіпотез є мережні інструменти, які дозволяють організувати колективну роботу над одним науковим проектом. До таких ресурсів можна віднести створення спільних документів за науковим проектом у хмарі на Google Диск, Dropbox, OneDrive, Zoho, планування спільної роботи та генерування шляхів розв'язання поставленої наукової проблеми за допомогою мережних ресурсів, які сприяють реалізації завдань в управлінні проектом та організації колективної роботи, такі як: Trello, Kanbanchi, PodiO, RealtimeBoard. Впровадження таких інструментів у НДР студентів інтенсифікують використання таких креативних методів НДР як: методів образної картини та «Мозкового штурму». Вважаємо, що спільна робота з документами, обговорення наукових проблем у спільній роботі над проектами дозволяє залучати та мотивувати до наукової діяльності студентів. Блоги та вікі – це додатки Веб 2.0, але оскільки вони розміщені у хмарі, яка характеризується еластичністю, оплатою за фактом використання та іншими ключовими властивостями хмарної інфраструктури, тому ми їх розуміємо як хмаро орієнтовані технології за моделлю обслуговування Saas.

Варто зазначити, що за допомогою блогів, вікі ресурсів студенти можуть самостійно створювати та редагувати контент, тобто презентувати результати своєї наукової роботи, а інші користувачі мережі можуть аналізувати, оцінювати, коментувати та редагувати, тобто контролювати процес формування наукових матеріалів. З точки зору науковців, блоги, які впроваджують у освітній процес професійної підготовки майбутніх фахівців, виконують такі функції: комунікативну; самопрезентації; групування й утримання соціальних зв'язків; мемуарів; саморозвитку або рефлексії; психотерапевтичні [3, с. 75].

Вважаємо, що для організації різних форм НДР можна використовувати різні типи блогів:

- 1) блог викладача – наукового керівника, який буде передбачати висвітлення організаційно-діяльнісних етапів НДР;
- 2) блог групи студентів, які працюють над однією науковою проблемою і використовується для проектної роботи;
- 3) блог студента, який створюється і підтримується студентом самостійно і відображає результати його НДР. Саме впровадження такого типу блогу у НДР підвищує відповідальність кожного із студентів за розміщені у блозі матеріали, сприяє проведенню планування наукової роботи та самоорганізації кожного із студентів, рецензій та рефлексії, стимулювання до залучення студентів до здійснення досліджень та участі у різних формах НДР у ВНЗ.

Організаційно-діяльнісні методи зазвичай розглядають як методи, спрямовані не тільки на досягнення кінцевого результату діяльності, а ще й його організації та оцінці. До таких методів ми відносимо наступні: цілепокладання та планування; самоорганізації навчання; взаємонавчання; рецензій та рефлексії; стимулювання.

Основним інструментом на етапі збору даних та швидкого їх аналізу може виступити такий ресурс, як форми. В переважній більшості форми для опитувань можна створити на хмарних сервісах, найпопулярнішими серед яких є: Zoho Creator, Google-форми, Microsoft Forms тощо. Такі інтернет-ресурси після реєстрації дають можливість створювати запитання різних типів:

текст, текст абзацу, множинний вибір, прапорці, виберіть зі списку, шкала, сітка тощо, та надсилати форму поштою, або ділитися за допомогою лінку. Після заповнення форми респондентами автор має доступ до бази даних відповідей, до графічного представлення результатів опитування у вигляді діаграм, тому з легкістю може проаналізувати результати проведеного опитування. Впровадження мережних інструментів для створення форм сприяє реалізації таких емпіричних методів НДР студентів як: спостереження, тестування та вимірювання.

Для моделювання, яке використовують студенти під час НДР, доцільно використовувати мережні інструменти, які надають можливість графічно представити побудовану модель з основними елементами структури та їх взаємозв'язком. Серед ресурсів мережі Інтернет можна виокремити такі: Lucidchart Diagrams (<https://www.lucidchart.com/>), Gliffy (<https://www.gliffy.com>), Creately (<https://creately.com/>), Cacoо (<https://cacoо.com>) тощо, які відносяться до моделі обслуговування Saas. Представлені ресурси дозволяють зберігати моделі у вигляді як графічних зображень, так і доступних за посиланням графічних об'єктів у мережі Інтернет.

Одним з етапів НДР є перевірка достовірності здобутих результатів стосовно підтвердження висунутої гіпотези. На цьому етапі доцільно застосовувати методи описової статистики для результатів вимірювання в шкалі відношень (показники положення: максимальний, мінімальний елемент вибірки, середнє значення, мода та медіана, гістограма). За допомогою цих показників студенти можуть наочно представити і первинно аналізувати результатів вимірювання досліджуваних характеристик. Заявлені статистичні розрахунки можна проводити за допомогою електронних таблиць у хмарних сервісах Google Диск, Dropbox, OneDrive, Zoho тощо. Перевірку здобутих результатів на статистичну значущість за допомогою онлайн калькуляторів, наприклад <http://math.semestr.ru/group/hypothesis-testing.php>, який дозволяє провести аналіз як для дискретного, так і для інтервального розподілу із застосуванням критеріїв Стюдента та Фішера.

Висновки. Інтерпретацію результатів НДР студентів на конференціях, семінарах, виставках, круглих столах, презентаціях наукових проєктів, конкурсах, доцільно подавати у вигляді презентаційних матеріалів за допомогою інформаційних плакатів, які можна створити за допомогою ресурсів мережі Інтернет таких як: Piktochart (<http://piktochart.com/>), Infogr.am (<https://infogr.am/>), Easel (<https://www.easel.ly/>), PowerBi (<https://powerbi.microsoft.com/ru/>); хронологічного представлення матеріалів за допомогою ресурсів: Timerime (<http://timerime.com/>), Timetoast (<http://www.timetoast.com>) тощо; представлення класифікацій, ідей, структури за допомогою ментальних карт, які можна створити на ресурсах: Mindomo (<https://www.mindomo.com>), Mindmeister (<https://www.mindmeister.com/ru>), Bubbl (<https://bubbl.us/>) тощо; динамічних презентацій Prezi (<https://prezi.com/>), Powtoon (<https://www.powtoon.com/>) тощо.

Відтак, нами представлено основні методи організації науково-дослідної роботи студентів засобами хмаро орієнтованих технологій. Розроблення нових форм організації НДР стане предметом подальших наукових пошуків.

Література

1. Мерзликін О. В. Хмаро орієнтовані електронні освітні ресурси підтримки навчальних фізичних досліджень [Електронний ресурс]. – О. В. Мерзликін // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – № 5(49). – С. 106–120. – Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2015_49_5_11. – Дата звернення: 10.11.2017.
2. Литвинова С. Г. Поняття та основні характеристики хмаро орієнтованого навчального середовища середньої школи [Електронний ресурс]. – С. Г. Литвинова // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – № 2(40). – Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_40_2_5. – Дата звернення: 10.11.2017.
3. Попкова Е. В. Подготовка учителя естествознания к формированию информационно-компьютерной грамотности старшеклассников // Е. В. Попкова, О. С. Аранская. – Витебск : Изд-во ВГУ им. П. М. Машерова, 2003. – 189 с.

Солошич І. О., к. пед. н., доц.

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

РОЗВИТОК НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯК КРИТЕРІЙ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ЕКОЛОГІВ

Постановка проблеми. Кардинальні соціальні, екологічні та економічні зміни в суспільстві вимагають формування науково-дослідницької компетентності (НДК) у фахівців для самостійного наукового підходу при вирішенні виробничих завдань, швидкої професійної адаптації і самореалізації. Процес професійної діяльності у МФЕ став більш складним, інтелектуальним, динамічним, тому сучасний молодий спеціаліст повинен в короткі терміни опанувати не тільки діючу технологію збереження природних ресурсів, а й таку, що може з'явитися у майбутньому.

Аналіз наукових праць встановив, що питання розвитку НДК, як критерій професійної успішності фахівців розглядають А. Глузман, В. Прошкін, З. Сазонова, та інші. Проте, проблема формування науково-дослідницької компетентності, як критерій професійної успішності майбутніх фахівців-екологів розглянуто недостатньо.

Основний зміст. Разом із зростанням уваги до екологічних проблем у суспільстві зростає потреба й у фахівцях-екологах, що обіцяє їм перспективи в успішному подальшому працевлаштуванні.

У Галузевому стандарті напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» [1] вказано, що професійна підготовка МФЕ спрямована на підготовку фахівців, здатних виконувати професійні роботи за ДК 003:2005 та займати посади: інспектора з охорони природи, громадського інспектора з використання та охорони земель, державного інспектора з технологічного та екологічного нагляду, інспектора з охорони природно-заповідного фонду, інспектора з використання водних ресурсів, технолога, техника-еколога, консультанта з питань екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, громадського інспектора з охорони довкілля. Крім того, освоївши педагогічну програму, еколог може викладати у ЗВО, коледжах, загальноосвітніх установах, закладах середньої професійної освіти.

ГСВО МОН України [1] визначає виробничі функції, інструментальні й загальнонаукові задачі та уміння, що забезпечують наявність у випускника соціально-особистісних, загально-наукових, інструментальних, загально-професійних та спеціально-професійних компетенцій, які формують його здатність до професійної діяльності.

Отриманий науковий досвід допомагає освоїти структуру і нові форми НДД в конкретній предметній області, та разом з ними і нові знання, операції, дії. В результаті розширюється сфера дослідницьких умінь в різних аспектах: аналітичному, інформаційному, оформлювальному і т. ін., що дозволяє формувати ефективну науково-дослідницьку і, як наслідок, професійну компетентності.

Анкетне опитування, проведене серед майбутніх роботодавців, студентів екологічної спеціальності та фахівців-екологів (514 чол.), показало, що 89 % роботодавців вважають, що ФЕ на підприємстві виконують завдання науково-дослідницького спрямування, тому сучасний фахівець в області екології повинен володіти різними знаннями, вміннями, якостями особистості, серед яких важливе місце займають дослідницькі вміння і навички, що пов'язано з характером їх професійної діяльності. 62,3 % МФЕ бажали б займатися НДД, опановувати прийомами її використання в професійній діяльності, а 76,5 % вважають недостатнім рівень формування НДК та організації НДД у ЗВО. Фахівці-екологи, які працюють на підприємствах вважають, що у них у недостатньому обсязі було сформовано НДК в процесі навчання (81,2 %), це ускладнює можливість здійснювати діагностику та проводити аналіз кризових процесів для побудови системи попередження, захисту та відновлення довкілля.

Наукове видання

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ
ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»
(Посвідчення УкрІНТЕІ № 649 від 26.10.2017 р.)

Кременчук, Україна
19–20 квітня 2018 р.

Підписано до друку 12.04.18. Формат 60x90^{1/16}. Папір офсетний
Умов. друк. аркушів 8,8. Наклад 100 прим. Зам. 35/18

Надруковано з готових оригіналів у друкарні ПП Щербатих О.В.
Кременчук, вул. Софіївська, 36-Б, тел. (0536) 79-63-38